

Kriisiolukorra ja riigikaitse seadusega seotud tervise- ja tööministri ning sotsiaalministri määruste muutmise määruse seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Määrusega muudetakse tervise- ja tööministri ning sotsiaalministri määrusi, et viia need kooskõlla 1. oktoobril 2026. a jõustuva kriisiolukorra ja riigikaitse seadusega.

Muudatused tehakse järgmistes määrustes:

- 1) tervise- ja tööministri 21. aprilli 2018. a määrus nr 17 „Sotsiaalministeeriumi korraldatavate elutähtsate teenuste kirjeldus ja toimepidevuse nõuded“ (edaspidi *määrus nr 17*);
- 2) sotsiaalministri 6. novembri 2020. a määrus nr 46 „Kiirabi, statsionaarse eriarstiabi ja perearstiabi osutajate ülesanded hädaolukorras ja riigikaitseks valmistumisel ning valmisoleku tasemed ja sisu kehtestatud ülesannete täitmiseks kõrgendatud kaitsevalmiduse, sõjaseisukorra, mobilisatsiooni ja demobilisatsiooni ajal ning hädaolukorra ohu korral ja hädaolukorra ajal“ (edaspidi *määrus nr 46*).

Muudatustega asendatakse mõlemas määruses seni kasutatud mõisted „hädaolukord“, „toimepidevuse plaan“, „riigikaitse“ ja „tegevusplaan“ kriisiolukorra ja riigikaitse seadusega kasutusele võetavate mõistetega „tervishoiu toimepidevust ohustav olukord“, „kriisiplaan“ ja „kriisiolukord“. Lisaks asendatakse määrustes viiteid kehtetuks tunnistatud hädaolukorra seadusele viidetega kriisiolukorra ja riigikaitse seadusele ning parandatakse viiteid tervishoiuteenuste korraldamise seadusele.

1.2. Määruse ettevalmistaja

Määruse ja seletuskirja on koostanud Sotsiaalministeeriumi tervishoiuteenuste osakonna juhataja Nikita Panjuškin (nikita.panjuskin@sm.ee). Määruse juriidilise ekspertiisi on teinud Sotsiaalministeeriumi õigusosakonna õigusloome ja isikuandmete kaitse nõunik Alice Sündema (alice.sundema@sm.ee).

1.3. Märkused

Määrus on seotud 1. oktoobril 2026. a jõustuva kriisiolukorra ja riigikaitse seadusega. Määrus ei ole seotud muude menetluses olevate eelnõudega.

Määrusega muudetakse:

- 1) määruse nr 17 redaktsiooni avaldamismärkega RT I, 12.12.2025, 4;
- 2) määruse nr 46 redaktsiooni avaldamismärkega RT I, 04.10.2024, 6.

Määruse rakendamine ei mõjuta halduskoormust ning see ei ole seotud isikuandmete töötlemisega isikuandmete kaitse üldmääruse tähenduses.

2. Määruse sisu ja võrdlev analüüs

Määrus koosneb kolmest paragrahvist. Määruse §-s 1 sätestatakse määruse nr 17 muudatused, §-s 2 määruse nr 46 muudatused ja §-s 3 muudatuste jõustumisaeg.

Määruse § 1 punktiga 1 muudetakse määruse nr 17 preambulit seoses volitusnormi muutumisega.

Määruse § 1 punktiga 2 asendatakse määruses viide hädaolukorra seadusele viitega kriisiolukorra ja riigikaitse seadusele, sest hädaolukorra seadus tunnistatakse kehtetuks ning asjakohased sätted viiakse üle kriisiolukorra ja riigikaitse seadusesse.

Määruse § 1 punktiga 3 asendatakse määruses termin „hädaolukord“ terminiga „tervishoiu toimepidevust ohustav olukord“, mis vastab tervishoiuteenuste korraldamise seaduse uuele terminoloogiale.

Määruse § 1 punktiga 4 asendatakse määruses termin „toimepidevuse plaan“ terminiga „kriisiplaan“, mis vastab kriisiolukorra ja riigikaitse seaduse terminoloogiale.

Määruse § 1 punktiga 5 sõnastatakse ümber määruse § 5 lõige 3 terminoloogia ja viidete muutmise tõttu.

Määruse § 1 punktiga 6 tunnistatakse kehtetuks määruse § 6 lõige 2, kuna tervishoiu toimepidevust ohustava olukorra mõiste on avatud tervishoiuteenuste korraldamise seaduse uues redaktsioonis.

Määruse § 1 punktiga 7 sõnastatakse ümber määruse § 6 lõige 3 terminoloogia ja viidete muutmise tõttu.

Määruse § 2 punktiga 1 muudetakse määruse nr 46 pealkirja. Uus pealkiri on lühem ja selgem ning selles kasutatakse tervishoiuteenuste korraldamise seaduse uue redaktsiooni ja kriisiolukorra ja riigikaitse seaduse terminoloogiat.

Määruse § 2 punktiga 2 muudetakse määruse preambulit seoses volitusnormi muutmisega.

Määruse § 2 punktiga 3 asendatakse määruse § 1 lõike 1 punktis 1 sõna „riigikaitseks“ sõnaga „kriisiolukorraks“, mis vastab kriisiolukorra ja riigikaitse seaduse terminoloogiale.

Määruse § 2 punktiga 4 muudetakse määruse § 1 lõike 1 punkti 2 terminoloogiat, et tagada kooskõla kriisiolukorra ja riigikaitse seaduse terminoloogiaga.

Määruse § 2 punktiga 5 tunnistatakse kehtetuks määruse § 1 lõike 1 punkt 3, kuna määruse § 1 lõike 1 punkti 2 uus sõnastus hõlmab selle sisu.

Määruse § 2 punktiga 6 muudetakse määruse § 1 lõiget 2, et tagada kooskõla kriisiolukorra ja riigikaitse seaduse ning tervishoiuteenuste korraldamise seaduse uue redaktsiooni terminoloogiaga.

Määruse § 2 punktiga 7 tunnistatakse kehtetuks määruse § 2 lõike 1 punktid 1 ja 2, kuna tervishoiuteenuste korraldamise seaduse uue redaktsiooniga on kaotatud tegevusplaani koostamise nõue.

Määruse § 2 punktiga 8 asendatakse viide kehtetuks tunnistatud hädaolukorra seadusele viitega uuele kriisiolukorra ja riigikaitse seadusele ning uuendatakse terminoloogiat, et tagada kooskõla kriisiolukorra ja riigikaitse seadusega.

Määruse § 2 punktiga 9 asendatakse määruses termin „tegevusplaan“ terminiga „kriisiplaan“, mis vastab kriisiolukorra ja riigikaitse seaduse terminoloogiale.

Määruse § 2 punktiga 10 täpsustatakse määruse § 5 lõikes 2 nende isikute ringi, keda Terviseamet peab teavitama kriisimeetmete rakendamisest ja nende rakendamise lõpetamisest. Muudatus on vajalik, et hõlmata teavitatavate isikute hulka ka tervishoiuvaldkonna elutähtsa teenuse osutajad, kes ei ole tervishoiuteenuse osutajad, näiteks ravimite hulgimüüjad, ning muud kriisi lahendamisega seotud isikud.

3. Määruse vastavus Euroopa Liidu õigusele

Määrus ei ole puutumuses Euroopa Liidu õigusega.

4. Määruse mõjud

Mõistete ja viidete kooskõlla viimine jõustuva kriisiolukorra ja riigikaitse seaduse ning tervishoiuteenuste korraldamise seaduse muudatustega on tehniline muudatus, millega määruste sisulist regulatsiooni ei muudeta. Seni reguleeritud tegevusi ja ülesandeid ei ole vaja ümber korraldada.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisega ei kaasne kulusid.

6. Määruse jõustumine

Määrus on kavandatud jõustuma 1. oktoobril 2026. a, samaaegselt kriisiolukorra ja riigikaitse seadusega.

7. Määruse kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Määruse eelnõu esitati EIS-i kaudu kooskõlastamiseks Riigikantseleile ning arvamuse avaldamiseks Terviseametile ja Raviametile. Riigikantselei ja Terviseamet kooskõlastasid eelnõu vaikimisi ning Raviametil eelnõu kohta märkusi ei olnud.